59. MEKTUP

٥٩- ﴿ اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْخَمْسُونَ اِلَى الْخَواجَهْ مُحَمَّد عَبْد الله وَلَد شَيْخِه سَلَّمَهُ اللهُ فِي بَيَانِ اَنَّ الْمَعْقُولَ وَالْمَوْهُومَ وَالْمَكْشُوفَ وَالْمَشْهُودَ كُلَّهَا دَاخِلَةٌ فِي السِّوَى وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ ﴾

اَلْحَمْدُ للهِ وَسَلاَمٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى وَصَلَت الصَّحِيفَةُ الشَّرِيفَةُ الَّتِى أَرْسَلَهَا قُرَّةُ الْعَيْنِ وَقَدِ انْدَرَجَ فِيهَا اَنَّ تِلْكَ الشَّعَابَذَةَ قَدْ زَالَتْ وَارْتَفَعَتْ بِكَرَمِ اللهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى وَلَمْ يَبْقَ مِنْهَا شَيْءٌ وَالْهِمَّةُ مَصْرُوفَةٌ فِى اَنْ لاَ يَحْصُلَ شَيْءٌ مِنَ الاثْبَاتِ وَالْمَعْقُولُ وَالْمَوْهُومُ كُلُّهُ دَاخِلٌ تَحْتَ كَلِمَةِ لاَ كَذَا وَكَذَا وَكَتَبْتُمْ اَنَّ هَذَا الْمَعْنَى حَاصِلٌ بِالتَّكَلُّفِ وَالْمَرْجُوُّ اَنْ يَكُونَ نَصِيبًا مِنْ غَيْرِ تَكَلُّفٍ (**أَيُّهَا النَّجِيبُ**) اِنَّ الْمَعْقُولَ وَالْمَوْهُومَ بَلِ الْمَكْشُوفَ وَالْمَشْهُودَ آفَاقِيًّا اَوْ أَنْفُسِيًّا كُلُّهُ دَاخِلٌ فِى السِّوَى وَمِنْ جُمْلَةِ اللَّهْوِ وَاللَّعْبِ وَلَيْسَ التَّعَلُّقُ بِهِ غَيْرَ التَّعَلُّقِ بِالشَّعَابَذَةِ وَزَوَالُ هَذِهِ التَّعَلُّقَاتِ لَوْ كَانَ بِالتَّكَلُّفِ فَهُوَ دَاخِلٌ فِى الطَّرِيقَةِ وَمِنْ جُمْلَةِ عِلْمِ الْيَقِينِ فَاِنْ تَيَسَّرَتْ هَذِهِ الدَّوْلَةُ بَعْدَ اللُّتَيَّا وَاللَّتِى بِلاَ تَكَلُّفٍ وَتَبَدَّلَ حَالُ التَّكَلُّفِ فِى نَفْيِ السِّوَى بِانْتِفَائِهِ بِنَفْسِهِ فَقَدْ خَرَجَ مِنْ مَضِيقِ الطَّرِيقَةِ وَسِكَّةِ الْعِلْمِ وَتَشَرَّفَ بِالْفَنَاءِ وَهَذَا الْمَعْنَى يَسِيرٌ فِى التَّكَلُّمِ وَعَسِيرٌ بِحَسَبِ الْوُصُولِ اِلَيْهِ اَىْ عَسِيرٌ اِلاَّ مَنْ يَسَّرَهُ اللهُ سُبْحَانَهُ وَالْاُمُورُ الَّتِى تَتَعَلَّقُ بِالْحَقِيقَةِ فَهِىَ فِى الاَمَامِ وَبَعْدَ الْمُرُورِ مِنَ النَّفْيِ بَلْ بَعْدَ مُجَاوَزَةِ مَقَامِ الْانْتِفَاءِ وَمَقَامِ الْاثْبَاتِ وَمَا وَرَاءَ الْعِلْمِ وَالْعَيْنِ (**اِعْلَمْ**) اَنَّهُ لاَ اعْتِدَادَ بِالطَّرِيقَةِ فِى جَنْبِ الْحَقِيقَةِ وَلاَ اعْتِبَارَ لِلنَّفْيِ بِالنِّسْبَةِ اِلَى الاثْبَاتِ أَصْلاً فَاِنَّ مُتَعَلَّقَ النَّفْيِ هُوَ الْمُمْكِنَاتُ وَمُتَعَلَّقَ الْاثْبَاتِ هُوَ الْوَاجِبُ سُبْحَانَهُ وَالنَّفْيُ يُرَى فِى النَّظَرِ فِى جَنْبِ الْاثْبَاتِ كَقَطْرَةٍ فِى جَنْبِ الْبَحْرِ الْمُحِيطِ وَبِحُصُولِ هَذَا النَّفْيِ وَذَاكَ الْاثْبَاتِ يُوصَلُ اِلَى الْوِلاَيَةِ الْخَاصَّةِ وَبَعْدَ حُصُولِ الْوِلاَيَةِ الْخَاصَّةِ اِمَّا الْعُرُوجُ وَاِمَّا النُّزُولُ وَاِنْ كَانَ النُّزُولُ لِتِلْكَ الْعُرُوجِ لاَزِمًا أَيْضًا "**رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**" اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى سَائِرِ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى وَالْتَزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُصْطَفَى عَلَيْهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ.

TÜRKÇE ANLAMI

Mürşidinin oğlu Hâce Muhammed Abdullah'a gönderilmiştir. Aklen, vehimle, keşifle ve de müşahede ile bilenen her şeyin masiva olduğunu ve de ilgili konuları içermektedir.

Allah Teâlâ'ya hamd, seçtiği kullarına selam olsun...

Gözümün nurunun göndermiş olduğu değerli mektup ulaştı. Mektupta, Allah Teâlâ'nın lütfu ve keremi ile göz boyama türünden olan bir takım şeylerin kaybolduğu, ortadan kalktığı ve de onlardan geriye hiç bir şeyin kalmadığı yazılıdır. Şimdi ise himmetin tamamı ispata dair hiçbir şey bırakmamaya yöneliktir. Aklen ve vehim yolu ile bilinenlerin hepsi, şöyle veya böyle, *'Lâ'* kelimesi altındadır.

Mektubunuzda, bu mananın ancak zorlama ile hasıl olduğunu, bunun zorlamaksızın nasip olmasının ümit edildiğini, yazıyorsunuz.

Necip dostum, akıl ve vehim, hatta keşif ve müşahede yolu ile bilenenlerin tamamı, ister âfâkî isterse de enfüsî olsun masivaya dahil olup eğlence ve oyun kabilinden şeylerdir. Bunlara takılı kalmakla göz boyaması şeylere takılı kalmak arasında bir fark yoktur. Bu takıntıların kaybolması bir zorlama ile ancak mümkün olabiliyorsa, bu tarikata dahil ve de ilm-i yakîn cümlesindendir. Şayet bu bahtiyarlık şunun bunun neticesi zorlanmaksızın ve de zorlanma halinin değişmesi olmaksızın, masivanın kendiliğinden kaybolarak yok olması ile elde ediliyorsa, bu durumda tarikatın dar boğazından ve de ilmin çıkmaz sokağından çıkılmış ve *fena* makamı ile müşerref olunmuş demektir. Bu anlatılanları konuşmak kolay, ancak bu makama ulaşmak güçtür. Ancak Allah Subhânehu'nun kolay kıldığı kimselere güçlük yoktur. Hakikate taalluk eden işler ileride, nefiy makamına uğradıktan, hatta kendiliğinden yok olma makamını aştıktan sonraki ispat makamında ve ilim sınırının ötesinde ayne'l-yakin mertebesindedir.

Bilesin ki, hakikatin yanında tarikatın bir ehemmiyeti yoktur. İspata nisbetle nefyin kesinlikle bir değeri yoktur. Zira nefiy\olumsuzlama imkan âlemindekilere yöneliktir. İspat ise, Vacibü'l-vücud Teâlâ Hazretlerine yöneliktir. Nefiy, büyük bir okyanusun yanında bir damla gibi göze görülmektedir. İşte bu nefiy ve o ispat ile velayet-i hâssa derecesine ulaşılmış olur. Velayet-i hâssaya ulaştıktan sonra ya urûç eder, dahâ yükselir, ya da nüzûl eder, geri döner, alçalır. Uruç ederse, sonra yine nüzûl etmesi gerekir.

"Ey Rabbimiz! Nurumuzu tamamla, bizi bağışla, çünkü sen her şeye kâdirsin" (Tahrim: 8).

Size ve doğru yolda olanlara, Muhammed Mustafâ'nın *"aleyhissalâtü vesselâm"* izinde olanlara selâm olsun.

KELİME ANLAMI

59. ⋞ اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْخَمْسُونَ Elli dokuzuncu mektup *(Kime gönderilmiştir?)* **اِلَى الْخَوَاجَهْ مُحَمَّدْ عَبْدِ اللهِ Hâce Muhammed Abdullah'a وَلَدِ شَيْخِهِ Bu kişi İmam-ı Rabbani'nin şeyhinin oğludur سَلَّمَهُ اللهُ Allah Teâlâ ona selamet versin** *(Mektup ne hakkındadır?)* **فِى بَيَانِ Şunun beyanındadır ki, اَنَّ الْمَعْقُولَ وَالْمَوْهُومَ Akledilen ve vehmedilen وَالْمَكْشُوفَ وَالْمَشْهُودَ Keşfedilen ve müşahede edilen şeyler كُلَّهَا Bu dördünün tamamı** *(Nedir?)* **دَاخِلَةٌ فِى السِّوَى Siva (Allah'tan başka olan şeyler) kapsamındadır** *(Daha ne hakkındadır?)* **وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ Buna münasip şeyler hakkındadır. ⋟**

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ Hamd Allah'a وَسَلاَمٌ Selam ise عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى Seçtiği kullarına olsun وَصَلَتِ الصَّحِيفَةُ الشَّرِيفَةُ Değerli sahife ulaştı الَّتِى أَرْسَلَهَا Ki, onu göndermiş *(Kim)* قُرَّةُ الْعَيْنِ Gözümün nuru وَقَدِ انْدَرَجَ فِيهَا Ve orada yer almış ki, اَنَّ تِلْكَ الشَّعَابَذَةَ Şu göz aldatmacaları قَدْ زَالَتْ وَارْتَفَعَتْ Yok oldu ve ortadan kalktı *(Ne ile?)* بِكَرَمِ اللهِ Allah'ın ihsanıyla سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Allah münezzeh ve yücedir وَلَمْ يَبْقَ مِنْهَا Ve onlardan kalmadı *(Ne?)* شَيْئٌ Hiç bir şey وَالْهِمَّةُ مَصْرُوفَةٌ Gayret harcanmaktadır *(Ne uğrunda?)* فِى اَنْ لاَ يَحْصُلَ Hasıl olmaması uğrunda *(Neyin?)* شَيْئٌ مِنَ الاِثْبَاتِ Hiçbir ispatın وَالْمَعْقُولُ وَالْمَوْهُومُ كُلُّهُ Akledilen ve vehmedilenlerin tamamı *(Nedir?)* دَاخِلٌ Girmiştir *(Nereye?)* تَحْتَ كَلِمَةِ لاَ "La" kelimesi altına كَذَا وَكَذَا Böyle şeyler (mektupta yer almaktadır) وَكَتَبْتُمْ Ve (mektupta) yazmışsınız ki, اَنَّ هَذَا الْمَعْنَى Bu mana *(Nedir?)* حَاصِلٌ بِالتَّكَلُّفِ Zorla hasıl olmaktır وَالْمَرْجُوُّ Umulan *(Nedir?)* اَنْ يَكُونَ نَصِيبًا Onun nasip olmasıdır *(Nasıl?)* مِنْ غَيْرِ تَكَلُّفٍ Hiç zorlanmadan (أَيُّهَا النَّجِيبُ) (Ey asil kişi! اِنَّ الْمَعْقُولَ وَالْمَوْهُومَ Akledilen ve vehmedilenler بَلِ الْمَكْشُوفَ وَالْمَشْهُودَ Bilakis keşf ve müşahede edilenler آفَاقِيًّا اَوْ أَنْفُسِيًّا İster afaki ister enfusi olsunlar كُلُّهُ Tamamı *(Nedir?)* دَاخِلٌ فِى السِّوَى Sivaya dahildir وَلَيْسَ التَّعَلُّقُ بِهِ Sayılanlarla alaka kurmak değildir *(Ne?)* غَيْرَ التَّعَلُّقِ بِالشَّعَابَذَةِ Göz aldatmacalarıyla alaka kurmaktan başka bir şey وَمِنْ جُمْلَةِ اللَّهْوِ وَاللَّعِبِ Ve oyun eğlence türündendir وَزَوَالُ هَذِهِ التَّعَلُّقَاتِ Bu alakaların zail olması لَوْ كَانَ بِالتَّكَلُّفِ Zorla da olsa فَهُوَ دَاخِلٌ O yer alır *(Nerede?)* فِى الطَّرِيقَةِ Tarikatta وَمِنْ جُمْلَةِ عِلْمِ الْيَقِينِ İlmel yakin türündendir فَاِنْ تَيَسَّرَتْ هَذِهِ الدَّوْلَةُ Eğer bu devlet (alakanın zail olması) nasip olursa *(Neden sonra?)* بَعْدَ اللَّتَيَّا وَالَّتِى Birçok

sıkıntılardan sonra (Nasıl?) بلاَ تَكَلُّف Zorlanmaksızın وَتَبَدَّلَ Ve değişirse (Ne?) حَالُ التَّكَلُّف Zorlanma hali (Neredeki?) فِى نَفْيِ السِّوَى Masivayı nefyetmekteki (Nasıl değişirse?) بِانْتِفَائِه بِنَفْسِه Bizzat sona ererek فَقَدْ خَرَجَ Muhakka o kişi çıkmıştır (Neden?) مِنْ مَضِيقِ الطَّرِيقَة Tarikat dar boğazından وَسِكَّة الْعِلْم Ve ilmin sokağından وَتَشَرَّفَ بِالْفَنَاء Ve fena ile müşerref olmuştur وَهَذَا الْمَعْنَى Bu mana يَسِيرٌ فِى التَّكَلُّم Konuşmada kolaydır وَعَسِيرٌ Ve zordur (Neye nispetle?) بِحَسَبِ الْوُصُولِ اِلَيْه Kendisine kavuşmaya nispetle اَىْ عَسِير Öyle zordur ki, الاَّ Ancak kolaydır (Kime?) مَنْ Öyle kişiye ki, يَسَّرَهُ Ona kolaylaştırdı (Kim) اَللهُ سُبْحَانَهُ Allah Teâlâ وَالاُمُورُ الَّتِى Öyle işler ki تَتَعَلَّقُ بِالْحَقِيقَة Onlar hakikatle alakalıdır (O işler nedir?) فَهِىَ فِى الاَمَام O işler ilerdedir بَلْ بَعْدَ مُجَاوَزَة مَقَامِ الاِنْتِفَاء Ve nefiy makamından geçtikten sonra وَبَعْدَ الْمُرُورِ مِنَ النَّفْي Bilakis nefy makamını geçtikten sonra vardır (Ne?) مَقَامُ الاِثْبَات İspat makamı (Daha?) وَمَا وَرَاءَ الْعِلْمِ وَالْعَيْن İlmel yakin ve aynel yakinin ötesinde olan makamlar vardır (اِعْلَمْ) Bilesin ki, اَنَّهُ وَلاَ اعْتِبَارَ Tarikata itibar yoktur (Nerede?) فِى جَنْبِ الْحَقِيقَة Hakikatin yanında لاَ اعْتِدَادَ بِالطَّرِيقَة فَاِنَّ لِلنَّفْي Nefye de itibar yoktur (Neye nispetle?) بِالنِّسْبَة اِلَى الاِثْبَات İspata nispetle أَصْلاً Kesinlikle وَمُتَعَلَّقَ الاِثْبَات Çünkü nefyin alakalandığı şeyler (Nedir?) هُوَ الْمُمْكِنَاتُ Mümkünattır مُتَعَلَّقَ النَّفْي İspatın alakalandığı şey ise هُوَ الْوَاجِبُ سُبْحَانَهُ Allah Teâlâdır وَالنَّفْيُ يُرَى Nefiy görülür (Nerede?) فِى النَّظَر Nazarda (Neyin yanında?) فِى جَنْبِ الاِثْبَات İspatın yanında (Ne gibi görülür?) كَقَطْرَة Damla gibi (Neyin yanındaki?) فِى جَنْبِ الْبَحْرِ الْمُحِيط Okyanusun yanındaki وَبِحُصُولِ هَذَا النَّفْي Ve bu nefyin hasıl olmasıyla وَذَاكَ الاِثْبَات Ve ispatın hasıl olmasıyla يُوصَلُ Ulaşılır (Nereye?) اِلَى الْوِلاَيَة الْخَاصَّة Velayet-i hassaya وَبَعْدَ حُصُولِ الْوِلاَيَة الْخَاصَّة Velayet-i hassa oluştuktan sonra da اِمَّا الْعُرُوجُ Ya yükseliş وَاِمَّا النُّزُولُ Veya iniş vardır وَاِنْ كَانَ النُّزُولُ Her ne kadar nüzül olsa da (Ne?) لِتِلْكَ الْعُرُوج لاَزِمًا أَيْضًا Şu uruca da lazım olsa رَبَّنَا Ey Rabbimiz! أَتْمِمْ لَنَا Bizim için tamamla (Neyi?) نُورَنَا Nurumuzu وَاغْفِرْ لَنَا Ve bizi bağışla إِنَّكَ Çünkü sen عَلَى كُلِّ شَيْئٍ Her şeye قَدِيرٌ Gücü yetensin اَلسَّلاَمُ Selam olsun (Kime?) عَلَيْكُمْ Size وَعَلَى سَائِرِ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى Diğer hidayete tabi olanlara وَالْتَزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُصْطَفَى Peygamberimize tabi olmaya yapışanlara عَلَيْهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ Peygamberimize salat-u selam olsun...